

УДК 330.1:346.7

DOI <https://doi.org/10.32782/2311-844X/2022-2-3>

Мельник Степан Іванович

доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри фінансів та обліку,
Інститут управління, психології та безпеки
Львівського державного університету внутрішніх справ
вулиця Городоцька, 26, Львів, 79000, Україна
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3782-5973>

Яремчук Ростислав Євгенович

магістр,
Інститут управління, психології та безпеки
Львівського державного університету внутрішніх справ
вулиця Городоцька, 26, Львів, 79000, Україна
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3781-2374>

ІНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВІ ОСОБЛИВОСТІ ЛЕГАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ ТА ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

***Анотація.** У статті здійснено компаративний аналіз для встановлення інституційно-правових особливостей процесів легалізації економіки та протидії корупції низки країн світу для виокремлення основних напрямів удосконалення цього процесу в Україні. Обґрунтовано доцільність модернізації українського інституційно-правового механізму легалізації економіки та протидії корупції відповідно до європейських та світових стандартів, що є передумовою успішної інтеграції держави та сприятиме забезпеченню її економічної безпеки. В результаті проведеного теоретичного аналізу зарубіжного досвіду виокремлено дві домінуючі стратегії протидії корупції та легалізації економіки у світовій практиці. Здійснено компаративний аналіз інституційно-правового механізму легалізації економіки та протидії корупції низки країн світу, що використовують різні антикорупційні стратегії. Розглянуто стратегічні орієнтири, основні завдання та специфіку механізму протидії корупції та легалізації економіки таких країн світу як: Сінгапур, Південна Корея, Китай, Японія, Швеція та Данія. В результаті проведеного компаративного аналізу встановлено основні переваги різних систем та виокремлено ключові елементи, які можна запровадити в українській практиці для удосконалення інституційно-правового забезпечення легалізації економіки та протидії корупції, що сприятиме забезпеченню економічної безпеки та прискорить євроінтеграційні процеси. Визначено інституційні особливості національної системи легалізації економіки та протидії корупції, що реалізовано за допомогою теоретичного аналізу особливостей діяльності, специфіки завдань та повноважень основних антикорупційних та органів протидії економічній злочинності, а саме: Національного антикорупційного бюро України, Національного агентства з питань запобігання корупції та Спеціалізованої антикорупційної прокуратури. На основі результатів проведеного дослідження розроблено основні напрями та сформовано перелік рекомендацій щодо легалізації економіки та протидії корупції в Україні в умовах посилення інтеграційних процесів.*

***Ключові слова:** економічна безпека, право, інтеграція, корупція, легалізація економіки.*

Melnyk Stepan, Yaremchuk Rostyslav

Lviv State University of Internal Affairs

INSTITUTIONAL AND LEGAL FEATURES OF ECONOMY LEGALIZATION AND ANTI-CORRUPTION IN UKRAINE AND THE WORLD

***Abstract.** The article carries out a comparative analysis to establish the institutional and legal features of the processes of legalization of the economy and combating corruption in several countries of the world to highlight the main directions of improvement of this process in Ukraine. The expediency of modernizing the Ukrainian*

institutional and legal mechanism of legalization of the economy and combating corruption following European and world standards is substantiated, which is a prerequisite for the successful integration of the state and will contribute to ensuring its economic security. As a result of the conducted theoretical analysis of foreign experience, two dominant strategies for combating corruption and legalizing the economy in global practice were singled out. A comparative analysis of the institutional and legal mechanism of economic legalization and anti-corruption of several countries of the world that use different anti-corruption strategies was carried out. Strategic orientations, main tasks and specifics of the anti-corruption mechanism and legalization of the economy of such countries as Singapore, South Korea, China, Japan, Sweden and Denmark are considered. As a comparative analysis result, the main advantages of different systems were established and the key elements that can be introduced in Ukrainian practice were identified to improve the institutional and legal support for the economy legalization and the struggle against corruption. It is supposed to help ensure economic security and accelerate European integration processes. The institutional features of the national system of economic legalization and anti-corruption are identified, which was implemented using a theoretical analysis of the specifics of the activity, specific tasks and powers of the main anti-corruption and economic crime counter bodies, namely: the National Anti-Corruption Bureau of Ukraine, the National Agency for the Prevention of Corruption and the Specialized Anti-Corruption Prosecutor's Office. Based on the results of the conducted research, the main directions were developed and a list of recommendations was formed regarding the legalization of the economy and combating corruption in Ukraine in the context of strengthening integration processes.

Keywords: economic security, law, integration, corruption, economy legalization.

Вступ. На сучасному етапі суспільних відносин та утвердження ринкових механізмів регулювання економіки проблема корупції в країні є особливо загостреною. Вона є тим фактором, що ослаблює економічну безпеку держави, оскільки сприяє формуванню тіньової економіки, офшоризації економіки, зростання рівня економічної злочинності тощо. Прояви корупції в країні є предметом занепокоєння не тільки громадськості, а й світової спільноти загалом. Така стурбованість викликана тим, що рівень корупції в країні є тим бар'єром, що ускладнює інтеграційні прагнення держави. Проте, слід також наголосити, що суспільна думка не є єдиною. Окремі представники соціуму до сих пір виправдовують корупцію та намагаються представити її як неодмінний атрибут пострадянської держави, що допомагає прискорити вирішення низки проблем, які виникають у відносинах із владними структурами. Тому дослідження причин проявів корупції в державі та шляхів протидії їй є доволі актуальними та потребують посилення наукових розвідок.

У світлі інтеграційних процесів вітчизняна законодавча система почала та продовжує зазнавати низки змін. Ці зміни стосуються, в пергу чергу, законодавства у сфері легалізації економіки та протидії корупції. Одним із стратегічних векторів таких змін є макси-

мальне наближення вітчизняного законодавства до світових та європейських стандартів та вимог, що є невід'ємною вимогою євроінтеграції України.

Дослідження теоретико-практичних аспектів легалізації економіки і протидії корупції стали предметом наукових досліджень цілої когорти науковців, зокрема до них належать: Белевцева В. В., Васильєва О. І., Гобела В. В., Дика О. С., Клок О. В., Мельник С. І., Настюк В. Я., Наумчук К. М., Флейчук М. І.

Матеріали і методи. У дослідженні, для аналізу інституційно-правових особливостей легалізації економіки та протидії корупції використовувались загальнонаукові методи досліджень, а саме: метод теоретичного та компаративного аналізу, індукції та дедукції, статистичний та графічний методи.

Результати. Легалізація економіки та подолання корупції в державі видається неможливим тільки за рахунок впровадження відповідних заходів, для цього потрібно створити відповідний державний механізм, що формується за рахунок відповідних органів, що покликані протидіяти відповідним загрозам. Важливим аспектом формування такого механізму та реформування відповідних державних органів є вивчення зарубіжного досвіду такої діяльності.

Перш за все, зауважимо, що теоретичний аналіз зарубіжного досвіду загалом дозволив

виокремити дві основні стратегії протидії корупції [7]:

– вертикальна – швидка протидія корупційним проявам, основна мета яких не повне усунення корупції, а досягнення прийняттого рівня корупції (поширена у Сінгапурі, КНР, Японії, Південній Кореї тощо);

– горизонтальна – спрямована на поступове, але докорінне усунення корупційних проявів у державі (найбільш поширене у Швеції, Данії, Норвегії).

Загалом же, легалізація економіки та протидія корупції розпочинається із формування відповідної законодавчої бази та реформування законодавства, у разі потреби. Згодом формуються уповноважені органи, що виконуватимуть функції у відповідних сферах діяльності. на завершальному етапі розробляється система заходів щодо попередження, виявлення та усунення загроз пов'язаних із корупцією чи тіншовою економікою.

Для встановлення особливостей організації системи заходів щодо легалізації економіки та протидії корупції різних країн проведемо їх порівняльний аналіз. Розпочнемо із країни-лідера у сфері боротьби з корупцією – Сінгапура. У цій країні створений спеціальний орган по боротьбі із корупцією, що діє на постійній основі. Цей орган наділено політичною та функціональною автономією. Більш того цей орган поєднує у собі функції фінансового моніторингу, аналізу та первинного розслідування потенційних корупційних проявів. Загалом, в результаті проведеного дослідження можна виокремити найбільш ефективні заходи протидії корупції [7; 19]:

– оплата праці фахівців, що передбачає її встановлення із врахуванням результатів діяльності та обсягу повернутих у казну грошей;

– встановлення обов'язкової системи звітності держслужбовців;

– вільний доступ громадськості до виявлених даних щодо корупційної діяльності;

– застосування системи заходів щодо подолання будь-яких бар'єрів для розвитку бізнес процесів в країні.

Реалізація таких заходів дає відповідні результати, що дозволяють країні дуже

активно розвиватися та сприяють її економічному піднесенню. Водночас рівень корупції в Сінгапурі є доволі низьким.

Наступною країною для аналізу досвіду легалізації економіки та протидії корупції стане Південна Корея. В цій країні створено спеціальну програму «OPEN» для боротьби з корупційними проявами. Особливістю цієї системи є те, що вона являє собою інтернет-систему для контролю розгляду заяв громадськості стосовно різного роду звернень до чиновників. Суть цього нововведення полягає в тому, що така система виключає будь-які особисті контакти громадян із чиновниками. Окрім дії програми у Кореї створено спеціалізований орган із розслідування корупційних проявів, що діє на основі аналізу звернень громадян.

Доволі цікавим є досвід легалізації економіки та протидії корупції в Японії. Основним стратегічним напрямом протидії корупції в Японії вважається реалізація кадрової політики на основі принципу метократії. Суть такого підходу передбачає, що провідні посади повинні обіймати найбільш одаровані та талановиті люди. Вважається, що такі кадри будуть ефективно працювати в напрямі виявлення та переслідування осіб, що здійснили корупційні правопорушення. До того ж рівень оплати праці таких працівників є доволі високим. Також важливим аспектом державної політики Японії є широкий доступ громадськості до інформації про діяльність органів державної влади. Та найбільш вагомим прикладом є державне обмеження на фінансування передвиборчих кампаній та політичних сил [26].

Важливим також є досвід КНР у сфері легалізації економіки та протидії корупції. Перш за все, зауважимо, що ця країна характеризується доволі суворими санкціями за корупційну діяльність, що передбачає в окремих випадках смертну кару. В певні періоди кількість страчених чиновників-корупціонерів у Китаї досягали 10 000. Проте, такі жорсткі заходи боротьби не дають ефективно результату. Це свідчить про те, що не завжди суворі заходи є ефективними. Однак практика Китаю надає нам багато корисного досвіду. Зокрема, ефек-

тивними заходами вважаються: забезпечення відкритості та прозорості відомчого контролю; оптимізація процесів взаємодії громадян з різного роду державними структурами для подолання бюрократії; постійна ротація чиновників; гаряча лінія «повідом про корупцію» та доволі швидке реагування на такі сигнали.

Отож, попередньо нами розглянуто досвід країн, що використовують вертикальну стратегію протидії корупції та легалізації економіки. Для порівняння розглянемо досвід країн, що використовують горизонтальну стратегію, а саме Швецію та Данію.

Стосовно Швеції то варто зауважити, що вона досягла доволі високих темпів економічного поступу за рахунок легалізації економіки та протидії корупції. Основна «родзинка» цієї політики полягає у встановленні високих етичних стандартів держслужбовців у Швеції. Відповідно, ці держслужбовці мають доволі високий рівень заробітної плати, що більш ніж у 10 разів перевищує середній розмір заробітної плати по країні.

Стосовно Данії, ще однієї країни, яка використовує горизонтальну стратегію. Варто зазначити, що ця країна не має центрального органу для легалізації економіки та боротьби із корупцією. Проте для країни є характерним високий рівень інформаційної прозорості діяльності органів державної влади і вільний доступ ЗМІ до державної інформації. Крім того, важливим аспектом боротьби із корупцією є застосування так званого «належного управління». Така концепція передбачає активну участь громадськості у прийнятті рішень, високий рівень прозорості державних доходів та витрат, своєчасне та адекватне реагування на звернення громадян тощо.

Протягом останніх років вітчизняна законодавча система зазнає низки змін. Ці зміни стосуються, в пергу чергу, законодавства у сфері легалізації економіки та протидії корупції. Одним із головним завдань таких змін є максимальне наближення вітчизняного законодавства до стандартів та вимог ЄС, що є невід'ємною вимогою євроінтеграції України.

Така тенденція сприяла прийняттю низки законодавчих актів, що покликані сприяти

легалізації економіки та боротьбі з корупцією. Серед таких законів: закон України «Про засади державної антикорупційної політики в Україні на 2021–2025 рр.» [8], «Про запобігання корупції» [9], «Про Національне антикорупційне бюро України» [10]. Важливим є останній законодавчий акт, що передбачає формування спеціалізованого органу покликаного протистояти усім викликам пов'язаним із корупційними проявами. Попри те, що формування такого органу є вимогою ЄС та світової спільноти загалом, його формування стало важливим кроком незалежної держави до подолання корупції, легалізації економіки та формування демократичного суспільства.

На цьому етапі дослідження розглянемо інституційні особливості діяльності Національного антикорупційного бюро України (НАБУ) – таблиця 1; Національного агентства з питань запобігання корупції (НАЗК) – таблиця 2; Спеціалізованої антикорупційної прокуратури (САП) – таблиця 3.

На основі аналізу основних чинників можемо сформулювати основні пропозиції щодо формування політики держави у сфері легалізації економіки та протидії корупції. Основні аспекти такої політики сформуємо за такими напрямками: легалізація економіки та антикорупційні заходи. Основні напрями легалізації економіки України представимо у таблиці 4.

У таблиці 5 представимо основні рекомендації щодо проведення антикорупційних заходів в Україні.

В результаті проведеного аналізу можна констатувати, що формування інституційної вертикалі спрямованої на легалізацію економіки та протидію корупції є доволі позитивним та важливим кроком, що наблизить Україну до стандартів ЄС та прискорить інтеграційні процеси. Проте, варто зауважити, що в законодавстві існує кілька прогалів, що повинні бути заповнені. Тому можемо констатувати необхідність внесення певних змін до інституційно-правової сфери із врахування наявних прогалів та враховуючи світовий досвід формування компетентних органів щодо легалізації економіки та протидії корупції.

Таблиця 1

Інституційні особливості діяльності НАБУ

Орган	Завдання	Повноваження	Особливості
Національне антикорупційне бюро України (НАБУ)	попередження, виявлення, припинення, розслідування й розкриття корупційних правопорушень, віднесених до його підслідності, а також запобігання вчиненню нових; протидія кримінальним корупційним правопорушенням, які вчинені особами, уповноваженими на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та становлять загрозу національній безпеці	досудового розслідування кримінальних правопорушень, а й проведення оперативно-розшукових заходів з метою попередження, виявлення, припинення та розкриття кримінальних правопорушень, віднесених законом до його підслідності, вжиття заходів щодо розшуку та арешту коштів та іншого майна, які можуть бути предметом конфіскації або спеціальної конфіскації у кримінальних правопорушеннях, забезпечення на умовах конфіденційності та добровільності співпраці з особами, які повідомляють про корупційні правопорушення, тощо.	можливість в окремих випадках розслідувати кримінальні правопорушення, які віднесені до підслідності слідчих інших органів, зокрема, якщо це пов'язано з попередженням, виявленням, припиненням та розкриттям зазначених вище кримінальних правопорушень; зазначене процесуальне рішення приймається директором НАБУ та за погодженням із прокурором САП, водночас за загальним правилом питання підслідності кримінальних проваджень прокурор вирішує самостійно; персональна підслідність злочинів, передбачених КК України, які були вчинені службовою особою НАБУ (окрім Директора НАБУ, його першого заступника та заступника), детективам підрозділу внутрішнього контролю НАБУ

Джерело: розроблено автором на основі [2; 6; 11]

Таблиця 2

Інституційні особливості діяльності НАЗК

Орган	Завдання	Повноваження	Особливості
Національне агентство з питань запобігання корупції (НАЗК)	Запобігання виникненню корупційних злочинів	аналіз рівня корупції в Україні та розроблення на його основі Антикорупційної стратегії, державної програми з її реалізації, моніторинг їх виконання; аналіз чинного законодавства та виявлення корупційних норм у ньому; здійснення контролю за дотриманням правил етичної поведінки, законодавства щодо запобігання конфлікту інтересів; координація та надання методичної допомоги державним органам та органам місцевого самоврядування у виявленні та усуненні корупційних ризиків у їх діяльності, погодження та контроль виконання антикорупційних програм у цих органах; перевірка декларацій публічних службовців, здійснення моніторингу способу їх життя, ведення Єдиного державного реєстру таких декларацій; державний контроль за дотриманням обмежень щодо фінансування політичних партій, законним та цільовим використанням партіями виділених з державного бюджету коштів, своєчасністю подання партіями відповідних звітів і достовірністю включених до них відомостей, затвердження розподілу виділених з державного бюджету коштів на фінансування статутної діяльності політичних партій; співпраця з викривачами корупції, їх правовий та інший захист; розробка Антикорупційної стратегії та державної програми з її виконання. Антикорупційну стратегію НАЗК розробляє на основі аналізу ситуації щодо корупції, а також результатів виконання попередньої антикорупційної стратегії. Після прийняття ВРУ Антикорупційної стратегії НАЗК проводить моніторинг, координацію та оцінку ефективності її виконання	За діяльністю НАЗК здійснюється громадський контроль, що забезпечується Громадською радою, яку утворюється та формується КМУ з 15 осіб за результатами конкурсу

Джерело: розроблено автором на основі [2; 6; 11]

Таблиця 3

Інституційні особливості діяльності САП

Орган	Завдання	Повноваження	Особливості
Спеціалізована антикорупційна прокуратура (САП)	Виявлення і розслідування корупційних злочинів	підтримання публічного обвинувачення в суді; організацію і процесуальне керівництво досудовим розслідуванням, вирішення відповідно до закону інших питань під час кримінального провадження, нагляд за негласними та іншими слідчими і розшуковими діями органів правопорядку; представництво інтересів держави в суді у виключних випадках і в порядку, що визначені законом;	САП становить самостійну ланку системи прокуратури України; Утворення САП, визначення її структури і штату здійснює Генпрокурор України за погодженням з Директором Національного антикорупційного бюро України; Призначення на адміністративні посади в САП здійснює Генеральний прокурор за результатами відкритого конкурсу. Призначення прокурорів САП здійснює її керівник за результатами відкритого конкурсу; в органах прокуратури України з 24.06.2016 запроваджено порядок таємної перевірки доброчесності прокурорів; приводом для проведення таємної перевірки доброчесності є інформація, яка свідчить про недостовірність одного або кількох тверджень, зазначених прокурором в анкеті доброчесності; у разі наявності такої інформації будь-яка особа може надати її до управління внутрішньої безпеки Генеральної інспекції Офісу Генерального прокурора одним з найбільш зручних способів

Джерело: розроблено автором на основі [2; 6; 11]

Таблиця 4

Основні напрями легалізації економіки України

Напрямок	Основні заходи
Легалізація економіки	<ul style="list-style-type: none"> – слід здійснити економіко-правову інвентаризацію існуючих проявів так званих тіньових правопорушень і подальшою декриміналізацією більшості з них; – пом'якшити і диференціювати штрафні санкції і покарання за несуттєві правопорушення; – підвищити ефективність захисту прав власності та інтересів підприємців з боку державної влади, усунути існуючі дискримінаційні елементи, що на цей час мають місце у чинному законодавстві; – суттєво спростити процедури реєстрації, звітності, врегулювання податкових і митних питань, скоротити мережу відповідних інстанцій, а також кількість обов'язкових відвідувань підприємців різноманітними комісіями та інспекціями; – створити правове поле цивілізованих стосунків держслужбовців і підприємців, налагодити правову та організаційно-кадрову роботу з метою підвищення рівня професіоналізму та посилення відповідальності працівників державного апарату; – створити дійсно незалежну судово-слідчу систему, яка буде в змозі доводити кримінальні справи у сфері економічної злочинності до логічного завершення; – здійснити перерозподіл податкового навантаження між основними «гравцями» – державою, роботодавцями і працівниками, зокрема щодо участі у формуванні фінансових ресурсів системи соціального захисту, але за умови дотримання правил між усіма сторонами, що полягає у зменшенні соціального внеску за рахунок зниження видатків до Пенсійного фонду України, одночасного збільшення податку на доходи фізичних осіб; – законодавче підвищення частки оплати праці до середнього рівня розвинених країн ЄС через наближення до правильного перерозподілу доходів між працею та капіталом – підвищення рівня оплати праці за рахунок тіньової частини ВВП, яка не обраховується Державною службою статистики України, хоча б до середнього рівня економічно розвинених країн – 0,29), що буде змушувати олігархів зменшувати тіньову частину оплати праці

Джерело: розроблено автором на основі [2; 6; 11]

Таблиця 5

Основні антикорупційні заходи

Напрямок	Основні заходи
Антикорупційні заходи	<ul style="list-style-type: none"> – попередження корупційних правопорушень; – створення правового механізму, який перешкоджає підкупу осіб, які мають публічний статус; – забезпечення незалежності судової системи та суб'єктів запобігання корупції; – формування у суспільства нетерпимого ставлення до корупції; – забезпечення відповідальності за корупційні правопорушення в усіх випадках, прямо передбачених нормативними правовими актами; – відшкодування шкоди, заподіяної корупційними правопорушеннями; – моніторинг корупційних факторів та ефективності заходів антикорупційної політики; – формування антикорупційної суспільної свідомості; – сприяння реалізації прав громадян і організацій на доступ до інформації про факти корупції, а також на їх вільне висвітлення в засобах масової інформації; – створення стимулів до заміщення державних посад, посад державної і муніципальної служб особами з надійною репутацією

Джерело: розроблено автором на основі [2; 6; 11]

Варто також зазначити, що НАБУ є єдиним органом в державі, який утворено з метою захисту громадян від корупційних проявів з боку чиновників. Проте, як свідчить аналіз світового досвіду подолання корупції, цю проблему неможливо вирішити за допомогою єдиного антикорупційного органу, що спонукало державу до створення відповідної моделі, коли функції щодо боротьби з корупцією розділені між кількома інституціями.

Висновки. В результаті проведеного компаративного аналізу встановлено основні осо-

бливості світового досвіду організації системи заходів легалізації економіки та протидії корупції. Відповідно, виокремлено особливості різних країн світу, які потрібно реалізувати у вітчизняній практиці антикорупційної політики для підвищення її ефективності. Встановлено інституційні особливості забезпечення легалізаційної та антикорупційної політики держави шляхом аналізу повноважень та завдань НАБУ, САП та НАЗК. Ґрунтуючись на результатах дослідження розроблено заходи щодо легалізації економіки та протидії корупції.

Список використаних джерел:

1. Hobela, V., Podra, O., Batyuk, V., Levkiv, H., & Hynda, O. (2022). The Ukrainian economy offshoring: estimation of factors' impact and developing measures to combat. *Business: Theory and Practice*, 23(2), 347–356. DOI: <https://doi.org/10.3846/btp.2022.14509>
2. Васильєва О. І. Зарубіжний досвід антикорупційної діяльності в органах публічної влади. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 13. С. 62–65.
3. Гобела В. В., Мельник С. І. Offshoring as a Threat to the National Economic Security: Causes and Ways to Counteract. *Науковий вісник Мукачівського державного університету. Серія «Економіка»*. 2021. Том 8, № 2. С. 9–16. DOI: [https://doi.org/10.52566/msu-econ.8\(2\).2021.9-16](https://doi.org/10.52566/msu-econ.8(2).2021.9-16)
4. Дика О. С., Наумчук К. М. Соціальний аспект розвитку корупції в процесі розвитку державної антикорупційної політики. *Інвестиції: практика та досвід*. 2020. № 22. С. 107–111.
5. Настюк В. Я., Белєвцева В. В., Клок О. В. Адміністративно-правові проблеми протидії корупції в Україні : колективна монографія. Харків : Право, 2017. 216 с.
6. Наумчук К. М. Особливості формування та реалізації Державної антикорупційної політики. *Інвестиції: практика та досвід*. 2020. № 4. С. 134–138.
7. Про засади державної антикорупційної політики на 2021-2025 роки : Закон України від 20.06.2022 р. № 2322 – IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2322-20#Text>
8. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1700-18/page>
9. Про Національне антикорупційне бюро України : Закон України від 01.10.2022 р. № 2582 – IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18#Text>
10. Флейчук М. І. Легалізація економіки та протидія корупції у системі економічної безпеки: теоретичні основи та стратегічні пріоритети в умовах глобалізації : монографія. Львів : Ахілл, 2008. 660 с.

References:

1. Hobela, V., Podra, O., Batyuk, B., Levkiv, H., & Hynda, O. (2022). The Ukrainian economy offshoring: estimation of factors' impact and developing measures to combat. *Business: Theory and Practice*, 23(2), 347–356. DOI: <https://doi.org/10.3846/btp.2022.14509>
2. Vasylieva O. I. (2019) Zarubizhnyi dosvid antykoruptsiinoi diialnosti v orhanakh publichnoi vlady [Foreign experience of anti-corruption activities in public authorities]. *Investytsii: praktyka ta dosvid*. № 13. P. 62–65. [in Ukrainian]
3. Hobela V. V., Melnyk S. I. (2021) Offshoring as a Threat to the National Economic Security: Causes and Ways to Counteract. *Naukovyi visnyk Mukachivskoho derzhavnoho universytetu. Seriiia «Ekonomika»*. Tom 8, № 2. P. 9–16. DOI: [https://doi.org/10.52566/msu-econ.8\(2\).2021.9-16](https://doi.org/10.52566/msu-econ.8(2).2021.9-16)
4. Dyka O. S., Naumchuk K. M. (2020) Sotsialnyi aspekt rozvytku koruptsii v protsesi rozvytku derzhavnoi antykoruptsiinoi polityky [The social aspect of the development of corruption in the process of development of the state anti-corruption policy]. *Investytsii: praktyka ta dosvid*. № 22. P. 107–111. [in Ukrainian]
5. Nastuk V. Ia., Bielievseva V. V., Klok O. V. (2017) Administratyvno-pravovi problemy protyidii koruptsii v Ukraini: kolektyvna monohrafiia [Administrative and legal problems of combating corruption in Ukraine]. Kharkiv : Pravo, 216 p. [in Ukrainian]
6. Naumchuk K. M. (2020) Osoblyvosti formuvannia ta realizatsii Derzhavnoi antykoruptsiinoi polityky [Peculiarities of the formation and implementation of the State anti-corruption policy]. *Investytsii: praktyka ta dosvid*. № 4. P. 134–138. [in Ukrainian].
7. Pro zasady derzhavnoi antykoruptsiinoi polityky na 2021-2025 roky [On the foundations of the state anti-corruption policy for 2021-2025]: Zakon Ukrainy vid 20.06.2022 r. № 2322 – IKh. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2322-20#Text>
8. Pro zapobihannia koruptsii [On Prevention of Corruption]: Zakon Ukrainy vid 14.10.2014 r. № 1700-VII. Available at: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1700-18/page>
9. Pro Natsionalne antykoruptsiine biuro Ukrainy [About the National Anti-Corruption Bureau of Ukraine]: Zakon Ukrainy vid 01.10.2022 r. № 2582 – IKh. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18#Text>
10. Fleichuk M. I. (2008) Lehalizatsiia ekonomiky ta protyidii koruptsii u systemi ekonomichnoi bezpeky: teoretychni osnovy ta stratehichni priorytety v umovakh hlobalizatsii: monohrafiia [Legalization of the economy and combating corruption in the system of economic security: theoretical foundations and strategic priorities in the conditions of globalization]. Lviv: Akhill, 660 p.

Стаття надійшла до редакції 04.10.2022